

Domov(ník)

2/2026

elektronickou verzi časopisu najdete na našich webových stránkách www.messskadan.cz

Moderní medicína, zdravější životní styl, počty stoletých stoupají

Magické století. Počet lidí, kteří věkově překonávají jedno celé centenium narůstá závratným tempem. Celosvětově se toto číslo v současnosti odhaduje na stovky tisíc, přičemž do roku 2050 by údajně mohlo dosáhnout čtyř až šesti milionů. Lídrem v tomto ohledu je Japonsko, zde aktuálně žije přes sto tisíc sto a víceletých lidí. Nejstarším ověřeným člověkem v historii je Francouzka Jeanne Calmentová (1875–1997), ta zemřela ve věku 122 let a 164 dní. Současnou nejstarší žijící ženou je Ethel Caterhamová ve věku 116 let. Nejstarším mužem napříč věky byl Japonec Džiróemon Kimura (116 let).

Pozadu, co se nárůstu dlouhověkých týká, nezůstává ani Česká republika. Zde podle statistik ČSSZ máme téměř 1100 osob starších sta let, přičemž drtivá většina z nich jsou ženy. Ty podle odborníků žijí o čtyři až pět let v průměru déle než jejich mužské protějšky.

Nejpočetnější skupina stoletých seniorů žije v Praze a Jihomoravském kraji, nejslabší je kraj Karlovarský a Vysočina.

A co přímo kadaňský Domov? V našich zařízeních žije sto dvacet tři klientů (96 Domov Věžní, 27 DZR), třiadvadesát žen (71/22) a třicet mužů (25/5). Věkový průměr dohromady je 84,35 let, z toho muži jsou se svým průměrem o šest let mladší (77,93) a ženy naopak mírně překračují hranici devadesátky (90,77). Ve dvou případech máme také dvě stovky (101,7 a 101,2 let), a dalšího trojciferného věku se dočkáme za měsíc a kousek. Ve všech případech se jedná o dámy (2x DZR, 1x Domov Věžní). Aby byl náš statistický výčet úplný, nesmíme zapomenout ani na obyvatele věkově nejmladší. Ti za nejvyššími čísly zaostávají o generaci, mezi muži hovoříme o číslovce šedesát osm, u žen ještě o osm let méně. (mz)

 **Městská správa
sociálních služeb**

SENIOR VŮZ

**JEN ZA
30 KORUN
PO CELÉ
KADANI**

SENIOR VŮZ provozuje Městská správa sociálních služeb Kadaň na základě Zřizovací listiny.

PRO KOHO JE SLUŽBA URČENA?

- * pro seniory nad 65 let
- * pro držitele průkazu ZTP a ZTP/P

K JAKÉMU ÚČELU JE SLUŽBA URČENA?

- * na cestu k lékaři či do lékárny
- * na cestu na rehabilitace
- * odběr krve
- * na úřady, na poštu
- * službu lze využít **POUZE** v rámci jízdy po Kadani

JAK SI SENIOR VŮZ OBJEDNAT?

- * telefonicky na čísle **722 120 532**

KDY SI SENIOR VŮZ OBJEDNAT?

- * řidič přijímá objednávky každý pracovní den od 7.00 - 15.00 hodin
- * objednat jízdu lze i dopředu (až 2 týdny před plánovanou cestou)

KDY LZE SLUŽBU VYUŽÍT?

- * každý pracovní den v časovém rozmezí 7.00 - 15.00 hodin

Městská správa sociálních služeb Kadaň
Mgr. Lenka Raadová, MBA, ředitelka

www.messskadan.cz

ČÍSLO NA SENIOR VŮZ

722 120 532

Ostatky, fašank, šibřinky... Poznáváme masopustní zajímavosti

Masopust. V dobách dřívějších si lidé bez tohoto svátku nedokázali druhý měsíc v roce ani představit, dnes je tato zvyklost udržována spíše formálně. Ano, měst a obcí, kde se každý rok masopustní veselí koná je v naší republice stále dost, daleko méně už je ale

těch, kteří vědí, co masopust vlastně je, jak vznikl, jaký je význam masek a tak dále, a tak dále... Pojdme se nyní společně na pár masopustních zajímavostí podívat, osvěžit si paměť a třeba se i něco nového dozvědět. **(mz)**

... masopustní období začíná po Tříkrálovém svátku a končí na Popeleční středu.

... nejveselejším obdobím masopustu jsou jeho poslední tři dny / Taneční neděle, Masopustní pondělí (mužovský bál jen pro sezdané páry) a Masopustní úterý (Maškarní průvod).

... masopust je lidově nazýván také jako ostatky, fašank, voračky, voráci, končiny či obecně karneval.

... období masopustu je charakteristické pořádáním svateb. Když se zrovna žádná nekoná, hovoří se o „prašivém masopustu“.

... nejdůležitější maskou průvodu byl šašek s bičem, jeho úkolem bylo odhánět lidi bez masky.

... když už je řeč o maskách, právě bez nich by snad žádný masopust masopustem ani nebyl. Některé mají dokonce původ starý i stovky let. Podoby, názvy i charakter masek se kraj od kraje liší, přesto bychom napříč jednotlivými průvody našli takové, které jsou stále a dané. V některých oblastech se masky také dělily na škaredé a pěkné. Škaredé měly začerněné

tváře a zosobňovaly zejména plodivou sílu. Většinou se za ně převlékali ženatí muži. Mezi černé masky patřil například slaměný, ras či žid. Pěkné masky bývaly nalíčeny červeně a převlékali se za ně svobodní mládenci. Představovaly čistotu, nevinnost a radost. Mezi červené masky patří například turci a strakatý s ženuškou.

Medvěd je patrně nejtypičtější a rozhodně nejstarší dochovanou masopustní maškrou. Její původ se datuje až do 6. století, a významově symbolizuje plodivou sílu. Povinnosti medvěda bylo zatančit si v každém stavení s hospodyní a dospívajícími dívkami a zajistit jim tak vytoužené potomstvo.

Brůna. Severočeská varianta kobyly, maska brůny byla ovšem nákladnější a také mnohem strašidelnější. Mohla se podobat žirafě, velbloudu či koze, nejlépe je však zdokumentována brůna podobná beranu, se kterou se chodívalo v Keblicích. Spadeno měla zejména na děti, těm, které se nemodlily hrozila rozpárat břicho a vycpat hrachovinou.

Žid. Etnicky typizovaná postava žida coby kramáře a obchodníka. Masky jsou oblečeny do starých šatů pošítych pestrými textilními ústřížky, v jedné ruce drží pytel a ve druhé hůl na jejímž konci je řetěz či chřestící krabičky (jejich hluk zahání nečisté síly). Démonické masky židů zosobňují duše zemřelých předků.

Klibna, kobyla. Z mikulášských občůzek a doprovodů se v některých oblastech postava klibny či brůny přenesla i do veselí masopustních, typická je zejména pro masopustní průvody v Jižních Čechách. Může mít různé podoby, nejnámější je asi ta, kdy jsou za klibnu převlečení dva lidé. První nese koňskou hlavu vyrobenou nejčastěji ze dřeva či plátna vycpaného hrachovinou, druhý se ho drží za ramena a představuje zadní část koňského těla. Oba jsou pak přikryti plachtou či prostěradlem.

Laufr, Strakatý, Strakáč, jinak také Strakapoun, Vostřížek, Hansbuřt je šaškovská postava, která má obleček šitý z velkého množství barevných záplat a na hlavě vysokou čepici zdobenou střapcem. Z družiny Strakáčů se svou úlohou vyděluje Laufr. Ten je obvykle oděný v bílých šatech, při masopustní občůzce jde se svou ženuškou v čele a jako mluvčí celé společnosti dojednává vstup maškar do domácností. Podle tradice má Strakatý na převleku tolik barevných skvrn, kolik je dní v roce a zosobňuje tak šťastný a pestrý rok.

Zachyceno lednovým objektivem...

Tříkrálová návštěva

Další fotografie ze všech akcí najdete také na našem webu www.messskadan.cz a facebooku - Domov pro seniory Kadaň -

Hudební sbor Donoty

Nepřehlédněte...

1/ Revize elektrospotřebičů 2/ Čas na přání

V průběhu měsíců března a dubna proběhnou v Domově pravidelné povinné revize elektrospotřebičů. Co to pro nás znamená? Všechny elektropřístroje, které jsou ve vlastnictví klientů, projdou kontrolou revizního technika. Bez jeho povolení nesmí být žádný elektrický přístroj zapojen. Každý zkontrolovaný přístroj označí technik speciální známkou, potvrzující proběhlou revizi. (r)

Nevyhovuje Vám pravidelný čas úklidu pokoje, koupání či Vaší mobilizační (pohybové) aktivity? Rádi byste ráno vstávali dříve nebo později? Požádejte si o individuální nastavení časového rozvrhu. Bližší informace Vám poskytne vedoucí úseku ošetrovatelské péče Hanka Pícková, případně vedoucí individuál. plánování Petra Hauptová. (lr)

05:20 ?

02:35 ?

11:50

Co nás čeká

kompletní podrobný rozpis každodenních aktivit najdete na www.messskadan.cz

- * 4. února/středa
- Zpívanky s H. Ondráčkovou
- * 13. února/pátek
- Pečení pro Egérii
- Valentýnská kavárnička
- * 14. února/sobota
- Klub seniorů/Návštěva Dobrého vojáka Švejka
- * 17. února/úterý
- Oslavenci
- * 18. února/středa
- Prodej oděvů
- * 24. února/úterý
- Skupinová canisterapie
- * 25. února/středa
- Masopustní veselice

Za sponzorování našeho Domov(níka) děkujeme společnosti
Tiskárna AKORD Chomutov, s.r.o.

Zlatý domácí turnaj v šipkách

Čarodějnický slet

Mezinárodní den dětí s Kláskem

Ponyterapie s Ingrid a Charliem

Anenská zábava

Tajemství pavoučího světa

Císařský den

Oktoberfest ve Věžní

Domovníkův kalendář aneb Co nám říká druhý měsíc

Únor. Nejkratší měsíc roku, velmi často vnímaný jako období studené, šedivé a nepřívětivé. Není tomu tak. Doba ve znamení Vodnáře je možná maličko syrovější, nic pro bábovky, také je ale časem přinášejícím první náznaky jara, zřetelně prodlužují se dny anebo třeba svátek zamilovaných. Takový měsíc přece nemůže být zlý nebo špatný.

3x 30 dní

Jak již bylo řečeno, podle gregoriánského kalendáře druhý měsíc v pořadí je nejkratším měsícem v roce. Všichni víme, že disponuje osmadvaceti dny, v přestupných letech pak přihazuje ještě čtyřadvacet hodin navrch. Již méně se ale ví, že třikrát v historii měl únor dnů rovných třicet. Stalo se tak tehdy, když moudří sovětští komisaři zavedli v roce 1929 revoluční kalendář, v němž měl každý měsíc třicet dní a zbývajících pět nebo šest dní byly svátky bez příslušnosti k určitému měsíci. Novinka se neujala, v roce 1932 bylo vše zpět dle původních pořádků. A ještě jedna poznámka k roku přestupnému, šťastlivec ten, kdož se právě v tento den narodí. Nejsme materialisté, ale dárky jednou za čtyři roky, to prostě chcete.

Zima beze jména

Bez zajímavosti není ani další historický fakt, únor, stejně jako leden, v kalendáři původně vůbec neexistoval. Kalendárium mělo pouhých deset měsíců o celkovém součtu tři sta čtyř dnů a zima byla považována za období bez měsíců. Vše změnil a napravil v roce 713 př. n. l. legendární římský král Numa Pompilius, který bezměsíčnou dobu poupravil a nechal vzniknout oběma novým měsícům. Tehdy byl únor ještě zařazen na chvost celého kalendáře, tedy na místo číslo dvanáct, a právě proto se k němu přidávaly nebo ubíraly dny, které dorovnávaly nepřesnosti ve vztahu k tropickému roku. Když se později dostal na pozici dvojky, už se tato zavedenost neměnila.

Lidová moudrost

V minulém čísle Domovníka jsem si představili velké množství lednových pranostik a rčení, únor si s prvním měsícem co do počtu rozhodně nezádá. Máme zde úsloví jak všeobecná – únor bílý, pole sílí – jestli únor honí mraky, staví březem sněhuláky – když větrové na konec února uhodí, moc obilí se na poli neurodí - atd., tak rčení vázaná ke konkrétním dnům – na Hromnice o den více – svatý Matěj ledy láme, nemá-li je, nadělá je – svatá Veronika seká ledy z rybníka.

Únor letem světem

- 2. února 1993** – Václav Havel se stal prvním českým prezidentem, úřad zastával do roku 2003.
- 3. února 1342** – povodně poničily Juditin most v Praze/ při povodni byl v Praze zničen 170 let starý Juditin most, předchůdce Karlova mostu.
- 5. února 1365** – vysvěcení Kaple svatého Kříže na Karlštejně/ za přítomnosti císaře a krále Karla IV. byla na hradě Karlštejně vysvěcena Kaple svatého Kříže. V hlavním posvátném prostoru hradu v druhém patře Velké věže, vyzdobeném malbami Mistra Theodorika, se uchovávaly říšské a později české korunovační klenoty.
- 8. února 1926** – začalo hrát Osvobozené divadlo/ i když poprvé Osvobozené divadlo coby dramatická sekce uměleckého sdružení Devětsil hrálo už v říjnu 1925 v Bratislavě, oficiálně začalo hrát až 8. února 1926 v divadelním sále Na Slupi v Praze. Avantgardní divadelní scénu proslavili hlavně Jan Werich, Jiří Voskovec a Jaroslav Ježek.
- 10. února 1975** – otevření obchodního domu Kotva/ na náměstí Republiky v Praze byl otevřen obchodní dům Kotva, postavený podle návrhu manželů Machoninových.
- 11. února 1955** – první přímý televizní sportovní přenos v Československu/ ze zimního stadionu na Štvanici, kde se hokejisté Prahy utkali se švédským klubem Leksand, nabídla Česká televize první přímý televizní sportovní přenos v Československu. Zápas komentoval Vít Holubec.
- 16. února 1862** – založení Sokola/ byla založena tělovýchovná organizace Česká obec sokolská. U vzniku jednoho z nejstarších českých spolků stáli Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner.
- 22. února 1998** – čeští hokejisté získali zlatou medaili na zimních olympijských hrách v Naganu
- 28. února 1883** – pražské Staroměstské náměstí bylo poprvé osvětleno elektrinou/ na Staroměstském náměstí v Praze se poprvé rozsvítily elektrické lampy. Vynálezce František Křižík použil k osvětlení náměstí svůj vynález, obloukové lampy.